DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

23. november 2006 *

I sag C-300/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesfinanzhof (Tyskland) ved afgørelse af 17. maj 2005, indgået til Domstolen den 27. juli 2005, i sagen:

Hauptzollamt Hamburg-Jonas

mod

ZVK Zuchtvieh-Kontor GmbH,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne R. Schintgen, P. Kūris, J. Klučka (refererende dommer) og L. Bay Larsen,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: P. Mengozzi
justitssekretær: fuldmægtig B. Fülöp,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 5. oktober 2006,

efter at der er afgivet indlæg af:

— ZVK Zuchtvieh-Kontor GmbH ved Rechtsanwalt K. Landry

— den danske regering ved J. Molde, som befuldmægtiget

— den svenske regering ved A. Kruse, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved M. Nolin og F. Erlbacher, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af begrebet »transport«, der er nævnt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport og om ændring af direktiv 90/425/EØF og 91/496/EØF (EFT L 340, s. 17), som ændret ved Rådets direktiv 95/29/EF af 29. juni 1995 (EFT L 148, s. 52, herefter »direktiv 91/628«).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem Hauptzollamt Hamburg-Jonas (herefter »Hauptzollamt«) og ZVK Zuchtvieh-Kontor GmbH (herefter »ZVK«) vedrørende en forskudsvis udbetalt eksportrestitution for udførsel af levende kvæg til Egypten.

Retsforskrifter

3 Den anden og den ottende betragtning til direktiv 91/628 i dets oprindelige affattelse lyder som følger:

»[F]or at fjerne tekniske hindringer for handelen med levende dyr og at skabe grundlag for, at de pågældende markedsordninger kan fungere tilfredsstillende samtidig med, at der sikres en tilfredsstillende beskyttelse af de pågældende dyr, har Fællesskabet indført regler for dette område

[...]

[T]ransport over lange afstande af dyr, herunder dyr til slagtning, bør så vidt muligt begrænses af hensyn til dyrenes velfærd.«

4 I henhold til artikel 2, stk. 2, i direktiv 91/628 forstås ved:

»a) »transportmiddel«: de til last og transport af dyr anvendte dele af motorkøretøjer, skinnekøretøjer, skibe og luftfartøjer og containere til land-, sø- eller lufttransport

b) »transport«: enhver flytning af dyr, som foretages ved hjælp af et transportmiddel, og som indbefatter pålæsning og aflæsning af dyrene

[...]

e) »afgangssted«: det første sted, hvor et dyr med forbehold af artikel 1, stk. 2, litra b), anbringes på et transportmiddel, men ikke en mellemstation eller en omladningsstation, samt alle steder, hvor dyrene er blevet aflæsset og opstaldet i 24 timer, vandet, fodret og i givet fald plejet

[...]

f) »bestemmelsessted«: det sted, hvor den endelige aflæsning af et dyr fra et transportmiddel finder sted, men ikke en mellemstation eller en omladningsstation

g) »forsendelse«: transport fra afgangsstedet til bestemmelsesstedet«.

I kapitel VII i bilaget til direktiv 91/628, punkt 48, der har overskriften »Vandings- og fodringshyppighed og forsendelsestider og hvileperioder«, bestemmes det:

»[...]

4. »Når der anvendes et vejkøretøj, som opfylder kravene i stk. 3, gælder følgende vandings- og fodringshyppighed samt forsendelses- og hvileperioder:

[...]

d) Alle andre dyr af de i stk. 1 nævnte arter skal efter 14 timers transport have en hvileperiode på mindst 1 time, hvor de fodres og vandes. Efter denne hvileperiode kan de transporteres i endnu 14 timer.

5. Efter den fastsatte forsendelsestid skal dyrene læsses af, fodres og vandes, og de skal have en hvileperiode på mindst 24 timer.

[...]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

6 ZVK udførte i efteråret 2000 28 stykker levende kvæg til Egypten og fik udbetalt eksportrestitutioner forskudsvis.

7 Hauptzollamt har imidlertid krævet dette forskud samt et tillæg på 10% heraf tilbagebetalt med den begrundelse, at ZVK ikke havde respekteret den maksimale transporttid, der er tilladt uden hvileperiode, som foreskrevet i punkt 48, nr. 4, litra d), i direktivets bilag. Det fremgik nemlig af ruteplanen, at transporten af kvæget med lastvogn, som var blevet påbegyndt den 6. november 2000 kl. 10, først var blevet afbrudt næste dag kl. 1, dvs. efter 15 timer.

8 ZVK og Hauptzollamt er uenige herom. ZVK har gjort gældende, at transporttiden skal beregnes fra det tidspunkt, hvor transportkøretøjet har forladt afgangsstedet, således at den i hovedsagen omhandlede transport ikke har varet længere end 13 timer og 30 minutter. Hauptzollamt er derimod af den opfattelse, at den nævnte transport ligeledes omfatter det tidsrum, hvor dyrene pålæsses og aflæsses, hvilket bringer transporttiden op over 14 timer.

9 Finanzgericht Hamburg gav ZVK medhold i det søgsmål, selskabet havde anlagt til prøvelse af Hauptzollamts afgørelse.

10 Hauptzollamt iværksatte herefter »revisionsanke« af Finanzgerichts dom til Bundesfinanzhof.

11 Bundesfinanzhof er af den opfattelse, at løsningen af tvisten i hovedsagen afhænger af, om det tidsrum, der medgår til læsning af kvæget på lastvognen, er inkluderet i transporten i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til direktiv 91/628. Hvis dette er tilfældet, er den ifølge denne bestemmelse maksimalt tilladte transporttid på 14 timer blevet overskredet. Den er på den anden side blevet overholdt, hvis det tidsrum, der medgår til læsning af dyrene på lastvognen, ikke tæller med i transporten i den nævnte bestemmelses forstand.

12 Den forelæggende ret har understreget, at det fremgår klart af artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv 91/628, at transporten indbefatter pålæsning og aflæsning af dyrene, men at punkt 48, nr. 5, i bilaget til dette direktiv og de forskelle, der fremgår af en gennemlæsning af de forskellige sprogudgaver af samme bilags punkt 48, nr. 4, fører til en usikkerhed med hensyn til transportbegrebets præcise rækkevidde.

13 På den baggrund har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er den tid, der medgår til pålæsning og aflæsning, inkluderet i »transport[en]« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til [direktiv 91/628]?«

Om det præjudicielle spørgsmål

14 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt at opnå en fortolkning af begrebet transport i den forstand, hvori det er anvendt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til direktiv 91/628, i betragtning af den usikkerhed, der kan følge af ordlyden af punkt 48, nr. 5, i dette bilag og af forskellene mellem de forskellige sprogudgaver af det nævnte bilags punkt 48, nr. 4.

15 Indledningsvis bemærkes, at der ifølge fast retspraksis ved fortolkningen af en fællesskabsretlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. bl.a. dom af 18.5.2000, sag C-301/98, KVS International, Sml. I, s. 3583, præmis 21, af 19.9.2000, sag C-156/98, Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 6857, præmis 50, og af 6.7.2006, sag C-53/05, Kommissionen mod Portugal, Sml. I, s. 6215, præmis 20).

16 Hvad angår eventuelle sproglige forskelle har Domstolen allerede udtalt dels, at hensynet til en udgaverne fortolkning af fællesskabsretten ikke tillader, at en bestemt tekst betragtes isoleret, men i tvivlstilfælde kræver, at den fortolkes og anvendes i lyset af versionerne på de andre sprog, dels at de forskellige sprogudgaver af en fællesskabsbestemmelse skal fortolkes ensartet og at den omhandlede bestemmelse derfor, når der er uoverensstemmelse mellem udgaverne, skal fortolkes på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med det regelsæt, som den indgår i (jf. i denne retning dom af 27.3.1990, sag C-372/88, Cricket St Thomas, Sml. I, s. 1345, præmis 19, af 9.3.2006, sag C-174/05, Zuid-Hollandse Milieufederatie og Stichting Natuur en Milieu, Sml. I, s. 2443, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

17 Hvad angår begrebet »transport«, der er anført i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til direktiv 91/628, bemærkes, at denne bestemmelse ikke giver nogen holdepunkter for, om den tid, der medgår til pålæsning og aflæsning, er omfattet af dette begreb eller ikke.

18 Det fremgår imidlertid udtrykkeligt af definitionen af ordet »transport«, der er indeholdt i artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv 91/628, at transporten indbefatter pålæsning og aflæsning af dyrene.

19 Denne definition af transportbegrebet svarer til formålene med direktiv 91/628, således som de bl.a. fremgår af anden og ottende betragtning hertil, i direktivets oprindelige affattelse, som er at sikre en tilfredsstillende beskyttelse af dyr, samt — af hensyn til dyrenes velfærd — så vidt muligt at begrænse transport af dyr over lange afstande.

20 Da direktivet ikke indeholder nogen tidsmæssig begrænsning med hensyn til den tid, der medgår til pålæsning og aflæsning af dyrene som sådan, følger det imidlertid heraf, at der, hvis man fortolkede punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til direktiv 91/628 således, at denne tid ikke er indeholdt i transporttiden, overhovedet ikke ville blive taget hensyn til varigheden af pålæsningen og aflæsningen, hvilket ville medføre, at bestemmelsen mister sin effektive virkning.

21 Under disse omstændigheder må transportbegrebet fortolkes således, at det omfatter pålæsning og aflæsning af dyrene.

22 En sådan fortolkning underbygges i øvrigt af en sammenligning af de forskellige sprogudgaver af punkt 48, nr. 4, i bilaget til direktiv 91/628. Det fremgår nemlig af flertallet af de nævnte vudgaver, at transporten skal forstås således, at den omfatter pålæsning og aflæsning af dyrene.

23 Under alle omstændigheder kan der ikke stilles spørgsmålstegn ved denne fortolkning af transportbegrebet — der skal anvendes på alle direktivets bestemmelser — med den eneste begrundelse, at det fremgår af punkt 48, nr. 5, i bilaget til direktiv 91/628, at dyrene skal læsses af efter den fastsatte forsendelsestid.

24 Under hensyn til ovenstående skal det forelagte spørgsmål besvares med, at begrebet »transport«, der er nævnt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til direktiv 91/628, skal fortolkes således, at det omfatter pålæsning og aflæsning af dyr.

Sagens omkostninger

25 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Begrebet »transport«, der er nævnt i punkt 48, nr. 4, litra d), i bilaget til Rådets direktiv 91/628/EØF af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport og om ændring af direktiv 90/425/EØF og 91/496/EØF, som ændret ved Rådets direktiv 95/29/EF af 29. juni 1995, skal fortolkes således, at det omfatter pålæsning og aflæsning af dyr.

Underskrifter